

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane pe-
nitna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 13.

Sobota, 14. februarja 1931.

Leto VI.

Zvišanje zaščitnih carin na žito.

Proti ruski žitni konkurenci

je izdala naša država posebne ukrepe. Da zavaruje domači žitni trg pred poplavo cenenejšega ruskega žita, je zvišala uvozne carine za 100 odstotkov, in sicer: na pšenico od 5 na 10, na koruzo od 2.50 na 5 in za pšenično moko od 8 na 16 zlatih dinarjev na stot. Da bi se izboljšal naš izvoz žita, je prometno ministrstvo znižalo prevozne tarife po železnicah za 20 odstotkov, po morju pa za 25 odstotkov.

V romunskih lukah je zadnje dni pristalo več grških in italijanskih parnikov, natovorjenih z ruskim žitom, namenjenim za Madžarsko in Avstrijo, kamor se bo prepeljalo po Donavi. Romunski listi se tudi pritožujejo, da je Rusija onemogočila izvoz romunskega žita v Francijo s tem, da je vrgla na francoski trg velike količine ruskega žita po izredno nizki ceni.

Z Dunaja poročajo, da si je tamšnji sovjetski trgovski zastopnik izposloval vstopnico na dunajsko žitno borzo, kjer je stavil tako nizke cene za rusko žito, da je izpodrinil vse druge trgovce z žitom, zlasti še, ko se je izkazalo, da je ruska pšenica izborne kakovosti, enako kakor ona iz Manitobe v Ameriki.

Zvišanje uvozne carine na pšenico od papirnatih Din 55.— na Din 110.— za 100 kilogramov ima namen preprečiti nadaljnje padanje cen na naših tržiščih in pospešiti njihov porast. Vprašanje je, koliko bodo ti ukrepi koristili kmetu-producentu. Kmetje so svoje žito po največ že odprodali trgovcem in izvoznikom. Ko bodo cene žitu in moki sedaj pri nas porastle, bodo predvsem ti krogi, ki zalagajo naš domači trg, profitirali. Prihodnje leto bodo pa prav ti ljudje, kot že običajno, neposredno pred žetvijo izžvali padec žitnih cen na borzi, da bodo lahko kmeta zopet obrnčili, potem pa, ko bodo vse zaloge v njihovih rokah, bo pa borzna špekulacija zopet pogrnala cene kvišku. Kmet je s tem udarjen, udarjen pa tudi konzument; prvi, ker svoje blago proda skoro zastoni, konzument pa, ker mora jesti drag kruh, pečen iz cenenejšega žita, oziroma moke.

Krušno vprašanje bo treba reševati na radikalen način, z brezobzirnim bojem proti špekulantom.

Gospodarska kriza in delavstvo.

Padanje članstva pri OUZD, mesto običajnega letnega prirasta. — Znižanje mezd.

Število pri OUZD-u v Ljubljani zavarovanih delavcev je padlo v enem letu za 2.546, mesto da bi narastlo za ca. 6.000 članov, kakor prejšnja leta. Temu dosledno je padla tudi celokupna dnevna zavarovalna mezda za D. —31.761.20. To so zanesljiva znamenja, da gospodarska kriza še vedno narašča.

Padec statusa bolnikov za —212 oseb je posledica manjšega članstva in padec odstotka bolnikov za —0.15 odstotka pa posledica strožjega nadzorstva nad bolniki od strani OUZD.

Povprečna dnevna zavarovana mezda izkazuje prirast za Din +0.38, kar pa ne pomeni povečanja povprečnega delavskega zaslužka, ampak samo pravilnejše prijavljanje fiktivnega zaslužka od strani podjetnikov kot posledica strožjega nadzorstva OUZD-a.

Slabše socialne zakonodaje ne maramo!

Podjetniški krogi rovarijo na vseh straneh.

Predrznost je, kar počenjajo podjetniki s svojimi akcijami za poslabšanje socialnega zavarovanja. O bremenih tarnajo, čeprav prispevajo komaj polovico odstotka od svojega prometa, oziroma en odstotek z delavčevim prispevkom, v ta namen, in ta ubogi odstotek naj bo breme, pri katerem je treba štediti, da obrt in industrija ne bosta propadali. Jasno je, da je izgovor prazen. Krivda, da je slaba konjunktura, tiči v svetovnem gospodarstvu in v slabi tehnični opremljenosti industrije, ki se je po vojni preskrbela z razmeroma modernimi tehničnimi opremami. Odstotek, ki se plačuje za zavarovanje, ne more prihajati v poštev, marveč odločuje bolj egoizem in protidelavska psihoza podjetniških organizacij.

Delavstvo k temu vprašanju ne more molčati. Vršila se je v Ljubljani že ena anketa, zadnjič v Zagrebu ter v soboto in nedeljo zopet v Za-

grebu in Beogradu, na katerih so zastopniki delavskih organizacij povedali, da si delavstvo ne da jemati pridobljenih pravic, pač pa zahteva uvedbo starostnega zavarovanja.

Če gospoda okoli podjetniških organizacij kljub temu misli poslabševati sedanji zakon o socialnem zavarovanju, potem stoji delavstvo odločno na stališču, da se zakon sploh ne izpreminja.

Podjetniki so si izbrali prav sedanjí čas, misleč, da bodo lahko udarili po pridobljenih pravicah delavstva. Nevarnost je sicer velika, toda organizirano delavstvo mora nevarno gesto podjetnikov z mirnim srcem in resno voljo odkloniti, ker je pravica na njegovi strani.

Podprimo napore svobodnih strokovnih organizacij in naših Delavskih zbornic z najodločnejšimi protesti v boju proti podjetniškim nakam!

Fašistična opozicija je zapustila nemški parlament.

Opozicija odklanja odgovornost za nadaljnje sklepe državnega zbora.

Na seji nemškega državnega zbora je prišla v razpravo dne 10. t. m. poostrejen zborničnega poslovnika. Preden se je pričela razprava o poslovniku, je zapustila večinoma vsa opozicija parlament. Nacionálni socijalisti, nemško nacionálna stranka in komunisti so podali vsak zase izjavo, da smatrajo izpremembo poslovnika za kršitev ustave. Od opozicije so komunisti ostali v zbornici. Opozicija je odložila tudi razne funkcije v parlamentu.

Laval — politik barv.

Socialist, komunist in sedaj desničar.

Pierre Laval, predsednik francoske vlade, je bil pred vojno pripadnik protivojnega radikalnega krila francoske socialistične stranke. Med vojno je korakal s takozvano »opozicijo«, ki o »vztrajanju« ni hotela ničesar slišati. Na tourskem kongresu, kjer se je izvršil razkol, je iz simpatij do Macella Cachina, zapustil socialistično stranko in se pridružil moskovski smeri in bil pozneje pri volitvah nosilec njih liste. Ta 47 letni mož je danes predsednik desničarske francoske vlade. Desničarji sami pravijo, da je Laval še tako mlad, da lahko postane njih najzvestejši pristaš. Laval ni ravno značaj, ampak talent! Talent, ki se pa ni nič naučil. Povprečen odvetnik je, dober govornik, toda brez globlje kulturne izobrazbe, ki sicer odlikuje vodilne francoske politike.

Laval se ni dvignil z javnimi nastopi kakor Brinad. Laval se ne spušča v javne boje; njegova politika je zakulisna in po tej se je dvignil. Opravičeno je rekel socialist Pavel Faure desničarskim strankam, ki so si izbrale tega moža, da desničarsko francosko meščanstvo duhovno propada, ker se mora že zadovoljevati z »odpadniki« levice.

Laval ni storil doslej ničesar, kar imajo desničarji v programu. Izvedel je pa energično, ko je bil minister socialne politike, socialno zakonodajo in je navdušen pristaš Briandove

»Vorwärts« o opoziciji v nemškem državnem zboru.

Nacionálni socijalisti so zbežali kakor beži gobezdavi slabič, če zagleda pred seboj moža. Gospoda si je ob svojem odhodu pustila stranska vrata odprta in begu iz državnega zbora bo sledil drugi beg, namreč nazaj v državni zbor. Nekega dne se bodo zopet pokazali, prav majhni in prav skromni.

Tudi meščansko časopisje, ki je simpatiziralo s fašisti, je razočarano nad politiko svojih milencev.

Katoliška akcija v revirjih.

Rudarji, darujte za cerkveno opremo, če tudi nimate za kruh.

Izgleda, da gotovi krogi iz tkz. katoliške strani smatrajo baš sedanji čas za primeren, da pridobijo svoje izgubljene postojanke med rudarji zopet nazaj. Obstoječa kriza jim pride ravno prav, da zbegano delavstvo polove in ga privedejo nazaj v svoje naročje.

Tako smo lansko leto videli, kako so organizirali razna romanja in delali z rudarji reklamo zase celo na vrhovih naših najvišjih gora. Letos so napravili nabiralno turnejo z 12 hrastniškimi rudarji po Ljubljani, da zberejo kup kamenja, namesto kruha lačnim rudarskim otrokom. Lepo so se zahvalili za velikodušnost Trboveljske družbe. Radovedni smo, ali bodo sedaj tudi šli z 12 uniformiranimi rudarji k Trboveljski družbi, češ, nikar ne vržite zopet tisoč rudarjev na cesto, nikar jim ne trgajte še teh za življenje itak prenizkih plač. Ali bodo šli prositi za pravilno rešitev starostnega zavarovanja rudarjev, ki je pred polomom? Vsi rudarji jim bodo zelo hvaležni, če se tudi tukaj pokažejo možje in ne samo pri pobiranju milih darov.

Sploh ne vemo, če je to sedanjim gospodarskim razmeram rudarjev primerno, da se pod firmo božjih darovanj (ofrov) od rudarjev zbira denar, ki niti svojim otrokom kruha kupiti ne morejo, za razne zvonce, mašniške obleke in druge cerkvene potrebščine, kakor je to slučaj na Lokah pri Zagorju. Res je, da tukaj sugerirana verska opojnost svobodno odloča, v kar nam ni potreba prste vtikati, ali vendar smo mnenja, da je boljši živemu otroku kos kruha, kakor pa denar proč metati za mrtve predmete. Za rudarje bi bilo bolj koristno več dela in jela, pa mnogo manj katoliške akcije.

Na Madžarskem ni denarja za nezaposlene.

Svet madžarskih strokovnih organizacij o brezposelnosti.

Socialnodemokratski svet strokovnih organizacij je imel v nedeljo izreden kongres, ki se je bavil z nezaposlenostjo. Udeležilo se ga je po svojih delegatih 232 strokovnih organizacij. Poslanec Payer je poročal, da je v industriji 150.000 nezaposlenih več, še enkrat toliko pa v kmetijstvu, tako, da živi na Ogrskem okoli en milijon ljudi v največji bedi. V teh številkah pa še niso zapopadeni nezaposleni intelektualci in tudi ne desetisoči malih posestnikov, ki vsi stradajo. »Pred kongresom,« pravi poslanec Payer, »smo šli k ministrskemu predsedniku in smo ga vprašali, s čim naj pomirimo delegate strokovnega kongresa. Ministrski predsednik je izjavil, da vlada za podpiranje nezaposlenih nima nobene kritje, da naj torej v tem oziru ničesar ne pričakujemo, dalje, da se osemurni delovnik ne more uvesti, ker se delodajalci temu upirajo.«

Nekateri delegati z dežele so zahtevali, naj se ponove september-ske demonstracije.

Poslanec Payer je zaključil svoj govor sledeče:

»Z zmigavanjem ramen na pristojnih mestih se problem nezaposlenosti ne more rešiti. Če pojdejo stvari tako dalje, se ne sme temu nikdo čuditi, če nezaposleni izgube

Svoboda tiska na Španskem.

Svobodno izražanje garantira napredek.

Diktator Berenguer v Španiji je z dnem 10. t. m. odpravil cenzuro za vse časopise.

Predsednik vlade je uvidel, da je zdrav napredek Španije mogoč le v svobodnem izražanju mnenja. — Tako je sam rekel politikom.

Komisarji za študentovske feriale zveze V Ljubljani je bil imenovan za komisarja dijaške počitniške zveze prof. Fran Vrhovnik.

svoj razum ter se postavijo na stališče, da jim je pač vseeno, ker itak nimajo ničesar več izgubiti. Ta kongres je bil zadnji opomin. Čas dela za rešitev problema nezaposlenosti je prišel.

Vpliv zadnje papeževe enciklike.

Opominja kapitalizem, ubogim vernikom pa grozi s strašnimi kaznimi.

Klerikalno časopisje pravi, da je zadnja papeževa enciklika o zakonskem življenju in dolžnostih napravila velik vtis. Prav nobenih bistvenih ugovorov ni proti njej in vsa polemika, kolikor jo je, je netočna in pavšalna, ki v bistvu potrjuje to, kar trdi papeževa enciklika.

Glede polemike v časopisju ima klerikalno časopisje prav, ker je časopisje v rokah ljudi, ki jih to vprašanje ne boli. Takozvana odločujoča javnost, civilna in duhovna, na tem vprašanju ni ne materialno in ne moralno interesirana, ker, četudi v encikliki navedenih dolžnosti ne izpolnjuje, jih nihče tako strogo ne kontrolira in jih niti zakon ne more preganjati, ker se z denarjem lahko opravi vse skrivaj, dočim druge ljudi s svoje strani pesti zlasti duhovni in moralni vpliv na vse pretege poleg zakona. Enciklika ima prav, da je ravno v boljših, bogatih družinah najmanj tega zakonskega blagoslova.

Ne bomo navajali drugih metod, ker so te najrazličnejše in jih je že marsikdo občutil sam. Pod pritiskom propagande torej dnevna publicistika molči o nazorih papeževe enciklike, ne molče pa znanstveniki, narodni gospodarji in filozofi.

Povejmo prav trivialen zgled. Kmet, ki kupi dvajset glav živine, ne da bi imel krmo in ne da bi napravil prej hlev, pravijo pri nas, da ni pameten. In logično mu bo živina poginila. Tak kmet je družba, če ne poskrbi za neobhodno potrebne pogoje. Navedli bi še lahko celo vrsto takih primerov. Toda rajši priporočamo klerikalnim in drugim žurnalistom, da se glede mnenja o tem vprašanju informirajo med narodom samim, pri ljudeh, ki imajo srce za svoje rodbine in pamet na pravem mestu. Vsi ti bodo zaupno govorili drugače. In če klerikalno časopisje triumfira danes s papežovo encikliko, se ima zahvaliti napačnemu »javnemu mnenju« in temu, kar otežkuje tako debato danes.

Tudi mi imamo o tej stvari svoje mnenje. Naravni zakon je, da se človeštvo rodi, množi in umira. To je

zakon, v katerega ne dvomimo. Toda, da se bo človeštvo lahko pomnožilo in živelo, ker tudi živeti hoteti je naravni zakon, mora ustvariti človeška družba predpogoje za mlado čredo, t. j. poskrbeti, da bo imela krmo in hlev ali življenske pomočke. Nič manjše zlo ni, če milijoni otrok umirajo za gladom, kakor, če se za tre življenje v kali. Le oglejte si svet, pa boste videli, da današnja družba uniči s tem, da ne nudi življenskih pomočkov, milijone otrok in milijone doraslih. Dvajset milijonov je že samo nezaposlenih; ali jih ne bo nekaj milijonov umrlo, ki jih je umorila družba.

To so dovolj glasni argumenti, ki kažejo, da nekaj ni v skladu s papežovo encikliko.

Po našem laiskem mnenju bi morala enciklika predvsem povedati to, da se zakonci iz strahu pred bedo izogibljejo porodom. Socialne razmere so pa res take, da je tudi strah opra-

vičen. Zato je družba dolžna predvsem odpraviti socialno bedo in zanjčiti vsakemu zemljanu, ki pride na svet, potrebno primerno existenco. Naloga vseh javnih in duhovnih oblasti je, da v tem zmislu započno borbo ter jo vodijo proti vsem elementom, ki ovirajo uresničitev socialne pravičnosti. Zakaj, ko družba izpolni ta naravni zakon, da da vsakemu zemljanu za življenje potrebne pomočke, odpade samobesbi razlog za zatiranje porodov.

Enciklika v tem zmislu bi obsejala realen problem, ki bi se morala zavzeti zanj z vso borbenostjo, pa bi se problem tudi uresničil.

Enciklika pa ne postavlja tega predpogoja. Kapitalizem sicer opominja, ne napoveduje mu pa boja. Pač pa grozi vernikom s svojimi kaznimi.

Enciklika ne računa z realnimi razmerami, zato žal ne bo uspela, čeprav ji gospoda ne ugovarja.

Volitve zaupnikov v II. rudarsko skupino.

Samostojen nastop Zveze rudarjev Jugoslavije v vseh revirjih, razen v Trbovljah.

Z odlokom ministrstva za socialno politiko v Beogradu z dne 10. januarja t. l., St. Br. 980, so razpisane volitve za obratne zaupnike v celi državi, ki se morajo izvršiti v februarju t. l.

V zvezi s tem so razpisane volitve za zaupnike v II. skupino rudarske zadruga v rudarski industriji Dravske banovine. Zadnje volitve so se vršile v mesecu novembru leta 1926. Triletna poslovna doba je potekla v letu 1929. Ta poslovna doba se je takrat z ozirom na obstoječe stanje podaljšala do danes in šele v nedeljo, dne 15. t. m. bo imelo rudarsko delavstvo zopet priliko, da si izvoli svoje zaupnike za bodoča tri leta.

Zadnje volitve so se vršile pod najhujšim demagoškim nastopom raznih takratnih političnih frakcij vseh struj samo proti Zvezi rudarjev Jugoslavije. Takratna zmeda v delavskem gibanju in pa združen nastop vseh nasprotnikov razredne organizacije jim je omogočil zmago pri volitvah. Zveza rudarjev Jugoslavije je razen v Zagorju, kjer je častno zmagala, v ostalih revirjih le malo dobila.

Za sedanje volitve gre Zveza rudarjev Jugoslavije zopet samostojno v volitve, razen v Trbovljah, kjer so razni posili delavski zastopniki skušali jo izmanevrirati in potem denuncirati kot neko razbijaško politično

skupino. Stvorjena je sicer enotna lista, ali zavedni rudarji bodo volili tudi tu enotno.

Značilno je to, da so se v Zagorju in tudi drugod krščanski socialci in narodni socialci z vsemi neorganiziranimi tako lepo zvezali proti Zvezi rudarjev Jugoslavije.

No, mi jim to veselje pustimo, a v nedeljo bodo pa rudarji odločili!

Poslovnik v nemškem parlamentu so poostriili. Da se saj nekoliko omeji hakenkreuzersko demagogijo ter parlamentu sploh omogoči delovanje, je večina sklenila poostriiti nekatere določbe poslovnika. Med drugim je pri razpravah o proračunu omejen čas govora frakciji na eno uro k posameznim poglavjem. Predlogi za izdatke morajo obenem vsebovati kritje, to je: predlagatelj mora obenem predlagati, kje se naj vzame kritje. Važno je, da je odpravljena imuniteta za časopisne delikte. Poslanca, ki bo v časopisju napadal nasprotnike, se bo lahko klicalo pred sodnijo ne glede na imuniteto. Takih deliktov imajo sedaj samo v Berlinu nad štiristo.

Berenguer izpušča politične kaznjence. Ker je obsedno stanje nad Madridom odpravljeno, je Berenguer odredil, da se imajo izpustiti politični kaznjenci iz madridskih ječ. Izpuščenih bo 80 oseb.

Za naše železničarje.

Premije v kurilnicah odobrene. Poročali smo že o nezadovoljstvu, ki je nastalo med kurilničskimi delavci in profesijonisti, ker se jim niso izplačale premije, katere so zaslužili že decembra leta 1930. Vzrok je bil ta, da kontrola pri ljubljanski direkciji ni hotela odobriti izplačila premij, češ, da Generalna direkcija še ni odobrila tozadestnega pravilnika. Ker se je Ministrstvo postavilo na stališče, da se n. pr. delavce upokoji po novem pravilniku šele od 1. januarja 1931 dalje, odkar je bila izvršena prevedba, se je to stališče upoštevalo tudi radi izplačila premij ter so dobile kurilnice nalog, da premije za december 1930 izplačajo ter bodo premije do 15. II. 1931 že izplačane.

Kuluk nastavlencev in upokojencev. Nekateri upokojenci so se čudili, da plačajo več kuluka kakor aktivni uslužbenci, ki imajo iste osnovne in položajne plače kot oni. Razlika je v tem, da aktivni uslužbenec plača kuluk v znesku tridnevne plače od svoje osnovne in položajne plače, upokojenec pa od svoje pokojnine brez draginskih in rodbinskih doklad. V pokojnini pa je zaračunana tudi stanarina in je zato odtegljaj nekoliko večji.

Volitve delavskih zaupnikov na železnici se morajo izvršiti letos do konca februarja 1931, ker je Ministrstvo socialne politike izdalo odlok, da velja tudi za železnice zakon o zaščiti delavcev. Ujedinjeni Savez železničarjev Jugoslavije nastopi v vseh edinicah s svojimi listami ter pozivamo železničarje, da korporativno glasujejo le za zaupnike, ki jih kandidira Ujedinjeni Savez in ki bodo povsod zastopali energično interese delavstva.

Sprejem delavcev v penzijski fond. Vsi železniški delavci in profesijonisti, ki so že bili člani dosedanjih provizijskih fondov, odnosno kateri imajo pravico po določbah delavskega pravilnika za sprejem v penzijski fond, morajo čimprej predložiti potom službene edince original in prepis sledečih dokumentov: rojstni list, domovnico, vojniško ispravo, penzijski dekret (v kolikor so že bili člani fonda) in učno spričevalo (profesijonisti). Dokumenti v tujih jezikih je prestaviti, overoviti pa jih morajo službene edince.

Zbirajte za tiskovni sklad!

P. Volkač.

Na pustni večer.

Nad mestom je zakraljeval pust. Iz vsakega kota, na vsakem cestnem križišču je kazal svoje zobe, kakor razjarjena zver je odpiral svoje čeljusti. Ljudje so se ustavljali. Gledali so na pošast, ki jih je vabila, čutili so njeno tajinstveno moč. Udajali so se sentimentalnemu hrepenenju po neznanih slasteh. Pust je razsiral razigranost in vabil pod svojo streho vse, ki so ga častili in mu nosili denarce v nenasitno žrelo.

Povsod so bili nalepljeni kričeči lepaki: »Greta Garbo« — Koncerti — Maškerade.

Ljudje so zijali v črke. Zakaj bi ne? Pust je pust, je že tako ta stvar.

Z živahnimi kretnjami se je muzala mestna mladina pred plakati. Čebljanje in šušljanje je šlo od enega do drugega: »Jaz že imam kostum, nihče me ne bo spoznal,« je hitel prvi glas. Neka ženska je razodela tajnost, da se bo prikazala kot pristna »Japonka«, tretja je zopet pripovedovala o svoji čarobni maski itd. Pust jih je držal v krempljih.

Pod velikim rdečim plakatom so se zbirali otroci.

— Otroška maškerada — volitev najlepših mask — tri dragocene nagrade.

Otroci so čitali. Ko so hodili v šolo, so metali radovedne poglede na velik lepak. Pogosto so se ustavile tudi mestne matere in si prizadajale velike skrbi: »Kakšno masko naj nabavim našemu Petru? V kakšnem

kostumu bi bila najbolj srčkana naša Mira?« To so bile težke skrbi za dobre mamice. Pust ni pustil niti njih, da bi v miru preživele te dni.

Med otroci je bilo mnogo lačnih, v zakrpanih oblekah, z raztrganimi čevlji.

Od daleč je čitala lepak tudi Minca. Ko je šla iz šole proti domu, se je ustavila in se pomešala med otroke.

Gledala je, kako živo se iskrijo oči nekaterim otrokom od veselja. Bili so lepo oblečeni, za roke so jih držale elegantne gospe.

Minco je zbolelo pri srcu. Zmislila se je na revni dom in čar lepaka je prebledel pred njenimi očmi. Popadla jo je žalost, tista tiha otroška bol, ki je tako neizmerna, da jo ni mogoče tešiti z lepo besedo. Otrok v taki starosti, kakor je bila Minca, je kakor mehko testo: če ga stisneš, ostane zgneteno za vedno.

S težkimi koraki je odšla proti domu. Mimo nje so hiteli ljudje, avtomobili so brzeli po ulicah. Ko je šla pod železnim mostom, je piskala lokomotiva nad glavo — a Minca ni slišala in videla ničesar.

Doma je bila čakala mati, ki je ravnokar prišla iz tovarne. Skuhala je Minci večerjo — skodelico kave. Oče je odšel na nočno delo, ostali sta z materjo sami.

Sedli sta za mizo k petrolejevi svetilki in Minca je začela pisati svoje naloge. Pisanje ji ni šlo od rok. Glava je bila težka od žalostnih misli. Pred očmi so se ji prikazovali čudni prizori. Videla je smehljajoče

otroke, vesele ljudi, ki so se pripravljali na pustno rajanje, a njo je zeblo v tej mrzli izbi. Od boli bi zavpila, da bi jo slišal ves svet.

Iz sosednje hiše so priplavali poskočni zvoki. Harmonika je spuščala svoje prijetne glasove in klarinet je piskal ter se lovil okoli njih. Minco je pretreslo. Med štiri samotne stene, kamor je bila uklenjena, je prišel val življenja. Vabil jo je, klical jo je, kakor tolažnik ji je legel na prsa.

Minca je pogledala skozi okno. Na dvorišču sosednje hiše, kjer je bila gostilna, je videla temne postave, kako se stegujejo po oknih in gledajo v razsvetljeno dvorano. »Pust«, si je mislila Minca. Pust, v teh temnih, predmestnih ulicah.

Novo hrepenenje jo je prevzelo, hotela je videti pusta, hotela je slišati poskočno pesem harmonike.

Mati je šla spat. Minca je bdela dalje.

Harmonika se je vedno znova oglašala in Minca je gledala blede obraz svoje matere. Skoraj strah jo je bilo. Tiho je bilo v sobi, a spodaj na dvorišču pust.

Počasi je odprla vrata in smuknila po stopnicah na dvorišče. Pomešala se je med temne postave, se stegnila k oknu in pogledala v gostilno.

V zakajeni dvorani so se vrtele izmučena telesa. Minca jih je poznala. Bili so sosedje, delavci in reveži, predmestni ljudje. Videla je grbastega ključavničarja, kako spretne se je sukal z veliko, nerodno žensko. Kakor petelinček je skakal oko-

li nje in jo pritiskal k sebi. Tudi mlado Štefko, ki se uči za šiviljo, je videla Minca. Na ulici je bila vedno blede in mrtva, nocoj pa so ji žarela lica, kakor da bi bila barvana s škrlatom. Skoro vsakega je poznala Minca, tudi tiste, ki so se tiščali v kotu pri peči in mrko gledali po dvorani. To so bili nezaposleni, ki so se prišli gret, da bi vsaj za pust ne zmrzovali.

Harmonika je pela, klarinet piskal in izmučena telesa so se pomikala v taktu. Krivila so se in se pacila, obdana od dima in prahu. Vsa dvorana se je zibala, kakor pijani so bili ljudje v njej. Pust jih je bičal, da so skakali in se stiskali kakor blazneži.

— Minco je pretresal mraz. Skozi tanko krilce je pihala mrzla sapa in jo mrazila. Zbežala je od okna.

Kakor ogromen strah se ji je zdel ta pustni večer. Nič lepega, nič človeškega ni bilo v njem. Zbežala je po stopnicah domov. Bled materin obraz je počival v izbi, ko je odprla vrata. Izmučena je legla v posteljo in zasnjala.

Po mestu se je vozil pust, ljudje so se mu klanjali. V tesni izbi temne predmestne ulice je hreščala harmonika, je žvižgal klarinet in Minca, otrok trpljenja, je poslušala to žalostno pesem.

Ljudje so tešili svojo bol v blaznem pustnem rajanju, Minca pa je jokala, jokala...

Bila je otrok, podobna nedolžni solzi, bila je krik človeškega srca.

Doma in po svetu.

Gospodarske razmere so krive socialne bede. »Slovenec« je hud, ker smo to rekli in poudarili, da meščanskemu časopisju ni resno na tem, da se začne borba proti napakam današnje družbe. O, tudi meščanski listi pišejo o bedi, o krivici, celo o mednarodnem kapitalizmu, kartelih in trustih. Nikdar pa niso za odločen boj, za politiko, ki bi te napake odpravila. Zaletavajo se tu pa tam v kakšno kapitalistično družbo, toda ne zaradi napak, ki povzročajo socialno zlo. Tak zgled nam je nudila Trboveljska družba. Silno borbo je vodilo naše meščanstvo proti družbi. Ko pa so sedli v upravni odbor »slovenski« upravni svetniki, jih pa nismo mogli več zgrabiti, da bi vodili borbo proti tamkajšnjim razmeram. In tako je vedno in povsod. Zato, prijatelji, je popolnoma neutemeljena vaša jeza. Kadar boste vodili dejansko borbo proti krivicam, ki jih povzroča slaba gospodarska politika, vam tega ne bo mogoče očitati; dokler pa pravite samo, da se morajo podjetniki »poboljšati«, so to samo besede za nekega človeka.

Urejevanje koledarja je že dalje časa v razpravi. Bavi se s tem vprašanjem Društvo narodov. Novi koledar bi veljal za vse države ter bi se uvedel z letom 1934. Načrt namerava razdeliti leto na 13 mesecev, to je mesec po 28 dni. Nadalje je potrebno urediti premične in nepremične praznike, ki jih je po vseh državah precej. En predlog zahteva, naj bi se vsi prazniki določili na ponedeljek, tako da bi imeli v letu večino po dva praznika skupaj: nedežno in praznik v ponedeljek. Ta uvedba bi izpremenila nad polovico tednov v petdnevni delovni teden. Društvo narodov se je že informiralo pri raznih verskih poglavarjih, če temu načinu ureditve praznikov ne bi ugovarjali in kolikor je doslej znano, temu načrtu samo Vatikan še ni pritrtil.

Enotno fronto rudarjev so manifestirali, kakor poročajo, v Trbovljah. Predsednik manifestacije je bil njihov stari borec Miha Koren, trboveljski obrtnik. Mi spoštujemo obrtniški stan, toda dvomimo, da bi resno ustvarjal enotno fronto obrtnikov, ki se je navduševal že za različne enotne fronte. Če se ne motimo, je bil Miha Koren nekoč komunistični poslanec, pozneje navdušen radikal in sedaj je stari borec narodnih. Znano nam pa ni, če ni morda še drugje snoval enotnih front.

Čudno tolmačenje davčnih zakonov. Nedavno je izšel pri nas zakon o davku na samce, ki ima v dodatku tudi določilo, da so oproščene vseh davkov osebe, ki so imele kdaj devet ali več živčih otrok. Osebe, ki so prišle za to oprostitve v pošte, so si ta zakon razlagale tako, da so oproščene vseh davkov tedaj, ako so rodile devet otrok. Ali Dravska finančna direkcija v Ljubljani jim je izdala odloke, da ako ni kdaj hkratu živelo devet otrok, davkov niso oproščene. Po rojstvu devetega otroka pa je lahko umrlo več otrok, pa je kljub temu dana za oprostitve podlaga; pred rojstvom tega otroka umrli otroci se pa sploh odštejejo. Treba si bo tu ogledati misel in namen zakonodajalca, ko je sestavljal ta zakon. Sigurno je hotel oprostiti davka osebe, ki so imele z vzgojo svojih otrok stroške in so z vzgojo novih državljanov koristile narodu in državi. Tu sigurno ni imel namena dajati nagrade za rojstva, marveč za vzgojo, za preživljanje. Ali to tolmačenje Dravske finančne direkcije obrača misel zakonodajalca, kar bomo najbolje videli iz sledečih primerov: Vdova, ki je rodila devet otrok, a je šesti umrl, ko še nadaljnih treh ni bilo na svetu, ni oproščena davka, kljub temu, da je morala vzgajati osem otrok. Oče, ki je imel devet otrok, a so mu po rojstvu devetega v presledkih umrli trije, je pa oproščen, dasi je do mladeniške dobe vzgojil le šest otrok. Mati, ki je rodila skupno 11 otrok, a so ji pred rojstvom devetega umrli trije otroci, nato pa še eden, ni oproščena, dasi je rodila

enašt otrok, vzgojila pa sedem.

It'd. itd.

Oproščeni so torej oni, ki so imeli in še imajo devet ali več otrok, ali pa oni, ki so imeli devet ali več otrok, pa so jim otroci začeli umirati šele po rojstvu devetega otroka. Na ta način je objektivna dosega namena zakonodajalca, ki je hotel gotovo nagraditi — kot je omenjeno — vzgajanje otrok in stroške za to vzgojo, postala zelo iluzorna in je odvisna več ali manj od slučaja in naključja, da je kdo dosegel podlago za oprostitve.

Oblasti opozarjamo na vse to in želimo, da pregledajo izvršilne naloge k temu zakonu, da ne bo storjena marsikomu krivica. —st—

Pri »Slovenecu« so zadovoljni. Iz Novega Sada poročajo, da je tamkajšnja banska oblast izdala stroge odredbe proti »divjim« zakonom. Zahteva se, da se vsi taki pari, ki živijo skupno, ne da bi se bili poročili, nemudoma poročijo, sicer jih bodo razgnali, oz. kaznovali. Takih neporočenih zakoncev je baje samo v Novem Sadu 3000. Velika številka je to! »Slovenec« že vriska od veselja. Če je zakonska podlaga za gornjo odredbo, nam ni znano, vendar nima »Slovenec« nobenega povoda se preveč veseliti, kajti srednjeveški časi so že daleč za nami in ako neporočenci morajo na vsak način skleniti kak zakon, tedaj še ni rečeno, da morajo baš sklepati cerkvenega. — n—

Kranjska hranilnica v Ljubljani se imenuje v bodoče Hranilnica Dravske banovine.

Tečaj za delovodje železobetonske stroke. V Ljubljani se bo vršil brezplačni tečaj za izobrazbo gradbenih delovodij železobetonske stroke. Tečaj bo vodil univerzitetni profesor dr. ing. Kasal. Trajal bo dva meseca ob večernih urah. Vpišejo se lahko vsi stavbni delovodje. Priglasje sprejema zadruga stavbnih mojstrov, Rimska cesta 33 do 20. februarja t. l. Predavanja bodo objavljena v časopisu.

Prometne ovire radi snega so tudi v naši državi nastale v več pokrajinah. Na liški progi, ki veže Dalmacijo s hrvaškim zaledjem, je na mnogih krajih burja nanesla do 8 m visoke zamete in je že par vlakov obtičalo v snegu, tako da so jim z lopatami morali napravljati pot. A takoj je bila proga zopet na novo zametena. Enako je tudi v Bosni, kjer je avtobusni promet popolnoma ustavljen. Pri nas v Sloveniji ni bilo prometnih ovir.

Viktor Hönlman v Ljubljani je danes teden umrl v 67. letu starosti. Hönlman je bil čevljar ter je v svojih mlajših letih delal v delavskem izobraževalnem društvu. S simpatijami je bil do zadnjega zvest delavski stvari. Mirni in miroljubni pokojnik naj nam bo zgled v delu in značaju.

Ludvik Renn, znani nemški pisatelj vojnih romanov »Krieg« in »Nachkrieg«, je bil povabljen na Dunaj, kjer bi imel čitati iz svojih del. Avstrijske obmejne oblasti so ga pa na meji zadržale in poslale nazaj. Proti temu je zaščitna zveza nemških pisateljev odločno protestirala, in pozvala svojo dunajsko podružnico, da napravi pri avstrijski vladi potrebne korake proti omejevanju osebnosti in izobraževalne svobode. Ljudje, ki se ne ustrašijo nastopiti proti vojni, so pač povsod nepriljubljeni gostje.

Avstrijski poljedelski minister — emigrant! Glasom poročil avstrijskega časopisa se je avstrijski minister za poljedelstvo Thaler odločil izseliti v Južno Ameriko, kjer namerava ustanoviti (v Paragvaju) kmečko kolonijo. Morda pa Thaler namerava tako na praktičen način začeti reševati gospodarsko krizo ter brezposelnost?

Pri nedeljskih demonstracijah v Budimpešti je bilo aretiranih 157 udeležencev. Proti 98 udeležencem je uvedeno kazensko postopanje.

Mati Matteottija umrla. V Trstu je te dni umrla Izabela Matteotti. mati po fašistih na grozovit način umorjenega socialističnega poslanca

PRI ZIMSKEM SPORTU,
OB MRZLIH DNEVIH

NIVEA-CREME

In sicer poprej vdrgniti, predno greste ven na mrzli zrak. Nivea-krema prodirne popolnoma v kožo in ne pušča bleska za seboj, napravi jo odporno proti vetru in vremenu. Nivea-krema prepreči, da koža razpoka ali da postane hrapava. — Vdrgnite si, predno se podaste spat, vsak večer obraz in roke temeljito z Nivea-kremo. Z radostjo boste konstatirali, kako mehka in gibka je vaša koža, če jo poplivate. In kako zdravi in mladostni izgledate. Nivea-krema ne morete nadomestiti, kajti ni je druge kreme za kožo, ki bi vsebovala kožo negujoči EUCERIT.

Doze po 5—, 10— in 22— Din — tube po 9— in 14— Din. Izdajatelj v Jugoslaviji:

Jugosl. P. Belersdorf & Co., d. s. o. j. Maribor, Gregorčičeva ulica 24.

Giacoma Matteottija. Oblasti so prepovedale javen pogreb in tudi listi niso smeli poročati o pogrebu. — To je najeklatantnejši dokaz slabe vesti.

V svetovni vojni je bilo v Franciji podrtih 641.000 poslopij. Kot nadomestilo so morali po vojni postaviti 813.000 poslopij, za kar je morala država direktno ali indirektno prispevati 86 milijard frankov na odškodnini. Koliko novega bi se dalo s tem denarjem napraviti, če ne bi bilo treba popravljati ruševin?

Z nožem v japonskem parlamentu. Nek neznanec se je vtihotapil v japonski parlament in je z nožem ranil dva poslanca in dve drugi osebi. Ministrski predsednik je v strahu za svojo osebo naročil telesno stražo šestih jin-jitsu-borcev.

Grozovita rudniška nesreča v Mandžuriji na Kitajskem. Dne 8. februarja je nastala v premogovniku Fušun v Mandžuriji eksplozija, pri kateri je ponesrečilo okoli 3000 rudarjev. Ker so jame slabo urejene, je tudi reševalno delo silno težko in počasno.

Vpepeljenje mrličev in katoliška akcija.

Glasila katol. akcije so šele teden dni po ustanovitvi mariborske podružnice društva »Ogenj« za vpepeljenje mrtvih prišla do sape. Med drugim piše »Slovenski gospodar«, list ljudstvu

v zabavo:

»Pripominjamo, da katoliška cerkev sežiganje mrličev strogo obsoja ter prepoveduje za tiste, ki se po svoji volji po smrti dajo sežgati, cerkveni pogreb.«

Na to odgovarjamo mi ljudstvu

v pouk:

Da vpepeljenje mrličev nikakor ne nasprotuje krščanskim načelom, je priznala celo cerkev sama. Kljub temu pa še vedno trdovratno odreka svojim vernikom, kateri se hočejo dati po smrti vpepeliti, cerkveni pogreb. Kakor na raznih drugih področjih, pozna cerkev tudi na tem področju izjeme v prid onim, ki so si v stanu cerkveno naklonjenost kupiti z denarjem. Kot značilen za to zadržanje cerkve v vprašanju vpepeljenja mrtvih, navajamo primer strogo katoliškega in klerikalnega grofa Sylva-Tarouca. Omenjeni grof je zapustil dunajskemu konventu usmiljenih bratov znaten znesek — menda okoli 100.000 avstr. goldinarjev — pod pogojem, da eden izmed bratov tega reda spremi njegovo mrtvo truplo na poti v krematorij v Gotho, kjer da mora izvršiti mrtvaške obrede, pepel pa v žari odnesti seboj ter ga shraniti v konventski cerkvi. — Vse te pogoje so usmiljeni bratje izpolnili.

Na vse ostale neumestne pripombe časopisja katoliške akcije naj rečemo na kratko samo tole: Kolikor nam je znano, hoče društvo »Ogenj«, z vzajemno samopomočjo, omogočiti vpepeljenje tudi najrevnejšim slojem prebivalstva — saj stane vpepeljenje v mestu, kjer se nahaja krematorij, samo okoli Din 300.— (Koliko pa stane cerkveni pogreb in pokop na božji njivi? A?) Ima pa vpepeljenje tudi to dobro stran, da se revnemu človeku ni treba bati, da bodo deset let po njegovi smrti prekopavali in premetavali njegove kosti, kakor se to dogaja na »božji njivi«, kjer cerkev vsakega kristjana, za katerega deseto leto po njegovi smrti nihče ne plača pokopališčne pristojbine, enostavno vrže iz groba, da potem na

isto mesto pokopljejo drugega. Revnemu človeku, ki je pokopan na božji njivi, tudi po smrti ne dajo miru in pokoja. Nazadnje pa še to: Če so nekoč v temnem srednjem veku sveti cerkveni inkvizitorji smeli sežigati ljudi pri živem telesu, potem nimajo njihovi nasledniki pač niti najmanjše moralne pravice boriti se proti vpepeljenju mrličev in je obsojati. Glede cerkvenega blagoslova naj si gospodje nikar ne delajo skrbi; kdor izmed članov bo hotel imeti cerkveni pogreb, ga bo imel, saj so še na svetu cerkve, ki tudi oznanjajo vero v Kristusa, pa ne odrekajo blagoslova človeku, ki se je v življenju odločil za vpepeljenje svojega mrtvega trupla. Ideja vpepeljenja zmaguje, na tisoče trupel letno vpepelijo v krematorijih po celem svetu, pa jih bodo še v Jugoslaviji vkljub neumestnim grožnjam svojevrstne reakcije, ki se predvsem boji, da bodo ostale božje njive prazne, katere danes nosijo težke milijone!

Ljubljana.

Sodnijske odpovedi stanovanj v Ljubljani. V Ljubljani je za februarški termin sodnijsko odpovedanih 164 stanovanj. To so večinoma manjša stanovanja, ki bodo oddana najemnikom, ki več plačajo.

Maribor.

Občni zbor Zveze privatnih nameščenecv. Minuli torek se je vršil v društvenih prostorih »Svoboda« v Zadrugnem domu občni zbor tukajšnje podružnice Saveza privatnih nameščenecv. Predsednik podružnice s. Petejan in ostali odborniki so podali obširno poročilo o delovanju Zveze. Poročilo je pokazalo, da je bilo društveno gibanje v minulem letu zelo živahno in da je tukajšnja podružnica uspešno branila interese privatnih nameščenecv. Pri drugi točki dnevnega reda je poročal s. Petejan o vprašanju spremembe socialne zakonodaje, po vdarjajoč, da se socialna zakonodaja ne sme poslabšati, kot bi to želeli gotovi podjetniški krogi. V zvezi s tem referatom je občni zbor soglasno sprejel po s. Pelikanu predlagano resolucijo. Končno je bil izvoljen novi odbor, katerega tvorijo po večini zopet člani starega odbora, nakar je predsednik pozval navzoče, da naj se pridno udeležujejo v društvenem gibanju in tako podprejo delovanje odbora za zboljšanje stanja nameščenecv in je občni zbor zaključil.

Inozemci v tovarni Hutter & drug. Značajna stvar je, da so mariborske tovarne preplavljene z nemškimi inozemci in da že leta in leta niso vzgajale, posebno nekatere, prav nobenega domačega kvalificiranega narasčaja. Posebno mnogo takšnih inozemcev ima tekstilna tovarna J. Hutter in drug. Zadeva briga predvsem narodne gospodarje ter Inspekcijo dela banske uprave Dravske banovine, ki je sedaj samo v Ljubljani. Mi pa bomo opozorili danes na specijalen slučaj inozemca, tekstilnega nadmojstra Stera, ki je zaposlen pri tovarni J. Hutter & drug, ker njegov slučaj izredno tangira naše delavstvo. Prejšnji teden je bil namreč pri J. Hutter in drugu odpuščen delavec, ki je bil že več let tam zaposlen in je veljal kot priden delavec. Sedaj pa so ga hoteli delavci izvoliti v smislu zakona o zaščiti delavcev za obratnega zaupnika. A v tem trenutku je postal ta delavec naenkrat nesposoben in odpuščen s 14dnevno odpovedjo. Delavec je na cesti v najhujši zimi brez službe in kruha. Istočasno pa zaposluje tveška J. Hutter & drug sina in hčerko inozemca nadmojstra Stera, ki sta oba inozemca in zaposlena kot običajna delavca ter zato tovarna nima nikakega dovoljenja. V času, ko morajo naši ljudje na cesti, zaposluje tovarna Hutter & drug otroke itak bogato plačanega inozemskega nadmojstra, kar je pač mogoče le v Mariboru, sedaj ko nimamo tu več Inspekcije dela, ki bi bila gotovo mnogo bolj potrebna, kot pa v Ljubljani, kjer je cela vrsta drugih centralnih uradov. Želimo, da banska uprava predmetni slučaj temeljito preišče in izvede remediuro. Obenem pa ponavljamo zahtevo tisočev in tisočev mariborskega delavstva, da se vpostavi Inspekcija dela z inspektorjem, ki bo strogo nadziral izvrševanje zakona o zaščiti delavstva. Smatramo, da je ta zahteva haš v Mariboru tudi v interesu države, ker le zaščiteno delavstvo je lahko pozitiven faktor države.

Gledališče. Sobota 13. februarja ob 20. uri »Gospa ministrovka«. Znižane cene. Zadnjič v sezoni. Nedelja 15. februarja ob 15. uri »Čiganska ljubezen«. Kuponi. Ob 20. uri »Odgodena noč«. Kuponi.

»Prijatelj Prirode« Maribor. V nedeljo, dne 15. febr. 1931 izlet na Lisco. Odhod od glavnega kolodvora ob 5.20 uri. Ponedeljek 15. febr. ob pol 20. uri sestanek voditeljev v društvenem lokalu.

Zopet pretep v gostilni. V Rošpohu pri Mariboru je Pogorelec Franc v prepiru težko ranil Ivana Hauptmanna. Zabodel ga je z železnimi vilami v trebuh. Kdaj bodo že prenehali ti nesrečni pretepi, ki večinoma izvirajo od uživanja alkohola.

M. Fava, trgovina z dežniki in usnjarskimi izdelki, se nahaja sedaj v Gosposki ulici 15, poleg juvelirja Ilger.

V stranskih ulicah ceneje kupujete, nego v prometnih. Kupujte v trgovini Ljudske tiskarne, Slomškov trg 6, da se o tem prepričate.

Maškerada SK »Svoboda« se vrši v soboto, dne 14. februarja v gostilni »Mesto Ptuj« na Tržaški cesti z začetkom ob 8. uri zvečer. Kdor se hoče za mal denar neprijetno zabavati, naj ne zamudi te prireditve!

Celje.

Ljudsko vseučilišče ima vsak ponedeljek ob 8. uri zvečer redna predavanja. Pretekli ponedeljek je predaval g. prof. Žgeč iz Maribora o spolni vzgoji. Snov predavanja bo izdal predavatelj v knjižici, ki bo v kratkem izšla.

Nenadna smrt na cesti. 52 letni upokojeni rudar Franc Predovnik, ki je stanoval v Zavodni 136 pri Skalni kleti, je šel včeraj jutraj z ženo in sinom v mesto. Bil je namenjen na sodišče, kamor je bil pozvan kot prič. Pod prvim železniškim mostom na koncu Masarykovega nabrežja je postal Predovniku nanadoma slabo in se je zgrudil. Zadel ga je kap.

V mestnem gledališču je pretekli torek že drugič gostovala ljubljanska drama, s katero je baje sklenilo celjsko gledališče pogodbo za stalna gostovanja v letošnji se-

zoni. Prvič so igrali ljubljanci v resnici prekrasno dramo: »Svetli plamen«. Podali so jo izbornu. Pretekli torek so igrali Nušičevo burko »Gospa ministrovka«. Igralci so postavili na oder prav slabe karikature, ki so bile prav malo podobne srbskemu temperamentu, povrh se je pa igralcem prav dobro videlo, da v politiki niso bili nikoli doma. Prav in lepo, da se ljubljanski igralci potrudijo do Celja, izberu pa naj kaj boljšega, kar bodo znali predvajati, kajti če zamore človek le enkrat na teden v gledališče, mu nudite vsaj takrat kako lepo stvar.

V Javni kuhinji se je ustanovila pretekli teden tudi čitalnica, ki ima poleg dnevnikov in delavskega časopisa na razpolago tudi več revij. Za abonente in goste Javne kuhinje in brezalkoholne restavracije je ustanovitev čitalnice dobrodošla, ker jim bo nudila ceneno razvedrilo.

Tukajšnja »Svoboda« priredi v soboto, 14. februarja, ob 8. uri zvečer v vseh gornjih prostorih Narodnega doma svojo vsakoletno maškerado. Uprizorjena bo lepotna konkurenca; razume se, da bo tudi ples in skratka, da bo zelo lušno, zato vabimo vse na polnoštevilno udeležbo.

Prihodnje predavanje v Delavski zbornici se bo vršilo zopet v sredo, 18. t. m. ob 8. uri zvečer. Snov: Kitajska.

Volitve obratnih zaupnikov se bodo v tukajšnji cinkarni vršile v nedeljo, 15. t. m.

Trbovlje.

»Prijatelj Prirode«. V sredo, dne 4. februarja t. l. je priredila tukajšnja podružnica predavanje s skioptičnimi slikami »Julijske in Kamniške alpe«. Predavanje je bilo zelo dobro obiskano. Predavatelj s. Tuma je v lepem govoru obrazložil pomen turisticke in alpinizma za delavstvo. Poslušalci so ga za njegova poljubna izvajanja nagradili z navdušenim ploskanjem. Smisel in veselje do turisticke med našim delavstvom stalno raste, kar je zelo razveseljav

pojav. Člani podružnice so v pretečenem letu precej aktivno delovali, to nam dokazuje dejstvo, da so v tej kratki dobi obstoja napravili 33 izletov, med njimi tudi nekaj daljših. Smučarji so prišli šele sedaj na svoj račun, ko je sneg pobelil naše bližnje vrhove in se prav pridno vadijo in zabavajo v mehkelem snegu. V nedeljo, dne 15. februarja priredi podružnica skupni zlet na Lisco. Vsi prijatelji zimskega športa so prijateljsko vabljeni. Odhod z jutranjim vlakom.

Kulturni pregled.

Dva pomembna jubileja ruske duševnosti. 9. februarja je minulo 50 let, kar je v Petrogradu umrl eden največjih ruskih pisateljev, Fedor Mihajlovič Dostojevsky. Rodil se je v Moskvi 11. nov 1821. Kot mladenič zapleten v politično zaroto, je bil zato preganjan v Sibirijo in je svoje pregnanstvo popisal v knjigi »Zapiski iz mrtvega doma«. Pozneje je pisal psihološko globoko zasnovane romane »Zločin in kazen«, »Ponižani in razžaljeni«, »Idiot«, »Besi«, »Bratje Karamazovi« in druge, ki jih imamo tudi v slovenskih prevodih. Proti koncu življenja se je udeleževal panslavičnega gibanja. Drugi veliki ruski duh, katerega desetletnica smrti se je praznovala 8. februarja, je knez Peter Aleksejevič Kropotkin, ki je bil velik nasprotnik obstoječega družabnega reda, brezsilni anarhist, soroden Tolstemu. Rodil se je 9. dec. 1842 in je bil vzgojen na carskem dvoru; bil je častnik in ugleden geograf. A kmalu je spoznal krivičen sistem v obstoječi družbi in

se je priključil I. internacionali. Leta 1874 je bil aretiran in je l. 1876 ušel. Od tedaj je živel v Švici in v Londonu. Po prevratu l. 1917 se je vrnil v Rusijo. Med mnogim drugim je spisal tudi »Spomine revolucije« in »Besede upornika«. Njegove pristaše sovjeti preganjajo.

Finžgar Franc, znani slovenski pisatelj, je dopolnil 9. februarja 60 let. Rodil se je v Doslovicah na Gorenjskem in se posvetil duhovniškemu stanu. Kaplanoval in župnikoval je po raznih podeželskih farah, sedaj pa je župnik v Trnovem v Ljubljani. Motive za svoja dela jemlje predvsem iz slovenskega kmetijskega življenja. Njegovo najpomembnejše delo je zgodovinski roman »Pod svobodnim solncem« in kmečko socijalna povest »Dekla Ančka«. Njegove drame »Divji lovec«, »Naša kri«, »Veriga«, »Razvalina življenja«, radi igrajo podeželski odri.

Radio.

Nova ruska radio-oddajna postaja je bila te dni otvorjena v Kolpinu pri Leningradu. To je druga 100 kilovatna oddajna postaja v Sovjetski Rusiji, ki pa se radi modernejši opreme mnogo razločneje sliši kakor prva, kar potrjujejo poročila iz Franc Jožefove dežele, kjer so jo sijajno slišali. V načrtu je še več podobnih postaj, tako v Noginsku pri Moskvi in v Novosibirsku v Sibiriji. Na skrajnem severu, v Antarktidi, ob bregovih Ledenege morja deluje že šest radio-oddajnih postaj, ki so velike važnosti za proučevanje tamšnjih klimatičnih razmer in izbornu služijo hitro se razvijajočemu ladjeplovstvu v Kariškem morju.

Tivar obleke

Lastna izdelava blaga in podloge nam omogočuje nuditi

TIVAR OBLEKE

za gospode, dečke in otroke najboljše kakovosti po najnižjih cenah!

CENA OBLEK ZA GOSPODE	Din 240.— do 750.—
ZA DEČKE:	Din 200.— do 330.—;
GAMBETA OD 11 DO 14 LET:	Din 210.— do 270.—;
MORNARSKA OBLEKA OD 3 DO 10 LET:	Din 130.— do 150.—;
OBLEKA ZA OTROKE OD 3 DO 10 LET.	Din 110.— do 270.—;
RAGLAN:	Din 650.—;
HLAČE:	Din 90.— do 180.—.

Obiščite naše prodajalce v Mariboru:

Jakob Lah, Glavni trg 2

in Veletrgovina

H. J. Turad, Aleksandrova c. 7

pa se bode uverili o resničnosti naših navedb,

Prost ogled, ne da bi se sililo k nakupu!

Pazite na zaščitni znak in tvorniško ceno

Pazite se pred ponaredbami!

NAZNANILO OTVORITVE!

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem s 1. februarjem 1931 otvoril v Mariboru, Aleksandrovi cesti št. 33

svojo elektromehanično delavnico

Zagotavljam, da se bom potrudil svoje odjemalce zadovoljiti z najboljšim materialom in delom po solidnih cenah.

Rudolf Prates, elektromehanična delavnica, Maribor, Aleksandrova cesta št. 33.

Zbirajte za tiskovni sklad

KOLESARJI, POZOR!

Ker je sezona za vožnjo s kolesi končala, je treba, da skrbite že sedaj, da bodo kolesa pripravljena za prihodnje leto! Potrebno je torej, da se kolo temeljito pregleda, razloži, emajlira, ponikla, ležišča zbrusi, očistijo ter namažejo z najboljšo vazelinom in nato zopet sestavi, tako da je kot novo pripravljeno za bodočo sezono. — Vse to se popravi najbolje v specialni mehanični delavnici

JUSTIN GUSTINČIČ, MARIBOR Tattenbachova ulica št. 14, nasproti Narodnega doma.

Shramba koles in motorjev čez zimo.

Brezkonkurenčne cene! Točna in solidna postrežba!

Popravila ur

srebrnine, kakor tudi gramofonov najboljše, hitro in poceni

M. ILGER-JEV SIN.

URAR

Maribor, Gosposka 15

Hitro se en zvezek!

Ljudske tiskarne
Slomškov trg 6

PRISTOPAITE K ZADRUGI

„DELAVSKI DOM“

Maribor, Frankopanova ulica 1.